

DGV Covid herstelplannen

Ter bespreking in BR van 21 mei en ter input richting minfin beleidsrijke begroting 2022 worden vanuit [5.1.2e](#) 5 actielijnen voorgesteld:

1. Doorzetten maatschappelijk steunpakket sociaal en mentaal welzijn en een gezonde leefstijl

- Waarom urgent? Leefstijlproblematiek leidt tot extra risico's voor ziekenhuisopnames en voor overlijden en daarmee extra druk op de zorg. RIVM berekende dat er door de coronacrisis 200 tot 700 extra sterfgevallen door roken per jaar zullen zijn (rivm 2020d). Tabaksaccijns hebben snel effect en liggen in verlengde van preventieakkoord. Corona-maatregelen leiden tot mentale problemen en druk op psychiatrische zorg: sinds laatste lock-down stijgt het aantal zelfdodingspogingen (ook onder kinderen). Psychische klachten zoals burn-out vormen tenslotte belangrijke oorzaak van arbeidsverzuim (voor Corona al beroepsziekte nr1).
- Voorstellen:
 - a) Gezonde leefstijl (versterken regionale preventie, impuls interventies en tabaksaccijns);
 - b) Depressiepreventie (E-health zoals "Grip op je Dip", Supportgroepen, hulplijnen);
 - c) Mentale gezondheid en vitaliteit werkenden (samenwerking VWS en SZW, Vitaal bedrijf);
- Orde van grootte financiën: €100 miljoen, minus accijnsinkomsten.

2. Extra inzet op kwetsbare groepen en het verkleinen van gezondheidsverschillen

- Waarom urgent? (mentale) gezondheidsverschillen nemen door coronacrisis extra toe. Lage SES is kwetsbaarder voor Covid of mutaties daarvan in de toekomst.
- Voorstellen:
 - a) Infrastructuur in gemeenten / wijken met gezondheidsachterstanden
 - b) Gezonde (kind)omgeving, extra inzet op lage SES wijken
 - c) Voldoen aan beweegnorm (met name inzet op buitenruimte/ gezonde leefomgeving)
- Orde van grootte financiën: €125 miljoen.

3. Pandemische paraatheid & versterking publieke gezondheidszorg

- Waarom urgent? In de COVID-crisis zijn we bij een aantal onderwerpen tegen de grenzen van het stelsel gelopen, waar acuut versterking op nodig was. Belangrijk niet te wachten tot volgend jaar (of volgende pandemie/ramp) maar nu direct verbeterpunten in gang te zetten.
- Voorstellen:
 - a) Versterken van de GGD'en als ruggengraat van de regionale publieke gezondheid.
 - b) Versterken vaccinatie: voorbereiden structureel COVID-19-vaccinatieprogramma.
 - c) Versterking van de zoönose structuur.
 - d) Versterking ICT. Om data-gedreven bestrijden van gezondheids crisissen
- Orde van grootte financiën: €55 miljoen voor het eerste jaar (NB later deze week verwachten we nadere inschattingen van de GGD).

4. Verbeteren zorg voor lange termijn Covid patiënten

- Waarom urgent? Problemen van deze groep patiënten met aanhoudende klachten zijn direct veroorzaakt door Covid. Deze mensen zijn nu ziek en hebben nu hulp nodig.
- Voorstel: aanvullend onderzoek via ZonMW naar effectieve interventies, onderliggende pathologie en de beste organisatie van zorg voor deze groep patiënten.
- Orde van grootte financiën: €5 miljoen.

5. Financieel steunpakket sportsector in aanvulling op Rijksbrede steunmaatregelen

- Verlenging van het steunpakket voor de sport wanneer het aan het eind van Q3 niet mogelijk is om sportsector verder op te starten.

TOELICHTING EN ONDERBOUWING

Beleidssterrein	Onderbouwing	Maatregel
1A. Gezonde leefstijl	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens SCP¹ laat Covid zien dat overgewicht een extra risico vormt voor ziekenhuisopname en voor overlijden bij besmetting, en daarmee bijdraagt aan de druk op de zorg. • Een gezonde leefstijl kan al binnen enkele weken het immuunsysteem versterken en de gezondheid en weerstand verbeteren. • Van belang om z.s.m. mensen (met name met een al groter geworden beweegachterstand) weer terug te geleiden naar het sport- en beweegaanbod in NL. • RIVM berekende dat er door de coronacrisis 200 tot 700 extra sterfgevallen door roken per jaar zullen zijn (rivm 2020d). • Tabaksaccijns hebben snel effect en liggen in verlengde van preventieakkoord. Het verhogen van de tabaksaccijns is de meest effectieve beleidsmaatregel om roken terug te dringen en dit geldt ook voor lage SES en jongeren. Het beschermt bovendien de longen (COVID). 	<ul style="list-style-type: none"> • Urgent om extra impuls te geven aan zorg en ondersteuning bij overgewicht (10mln), leefstijltraject kinderen en jongeren via JOGG aanpak en Gezonde School-activiteiten (15 mln) en buurtsportcoaches, jeugdfonds en volwassenfonds; • Inzet erkende leefstijlinterventies door gemeenten (25mln) • Extra middelen 2022 naar de lokale preventie- en sportakkoorden (15 mln); • Tabaksaccijns invoeren (5 mln).
1B. Depressiepreventie	<ul style="list-style-type: none"> • In tegenstelling tot berichten eind 2020 lijkt er de afgelopen maanden (sinds de laatste lockdown) een stijging plaats te vinden van het aantal zelfdodingspogingen, ook onder kinderen. • SCP² wijst in diverse publicaties op een mogelijk groter beroep op psychiatrische zorg als gevolg van de coronapandemie. • Dit is urgent: mensen die (meer) psychische klachten ervaren n.a.v. de Covid pandemie hebben z.s.m. additionele hulp nodig, in een reeds overbelast systeem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Daarom van belang om op korte termijn in te zetten op voorkomen van (erger wordende) klachten door bijv. laagdrempelige interventies via E-health zoals "Grip op je Dip", uitbreiden van Supportgroepen, hulplijnen/beter onder de aandacht brengen van bestaande mogelijkheden (Snelbeterinjevel.nl). • Het financiële beslag: € 5 miljoen.
1C. Mentale gezondheid en werken	<ul style="list-style-type: none"> • Veel ondernemers hebben veel last van psychische klachten door de crisis. • SER Corona denktank³ geeft aan dat psychische klachten zoals burn-out een belangrijke oorzaak zijn van verzuim en uitval uit het werk. In dit kader is re-integratie van werknemers die Corona hebben gehad van belang. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urgent om samenwerking tussen SZW, VWS en EZK i.r.t. het "Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl" voort te zetten, o.m. Vitaal bedrijf, samenwerking bedrijfsartsen en initiatieven vanuit de KvK en de vakbonden. • Het financiële beslag: € 25 mln.
2. Extra aandacht voor kwetsbare groepen en het verkleinen van gezondheidsverschillen	<ul style="list-style-type: none"> • De SER⁴ geeft aan dat verschillen in psychisch welbevinden tussen groepen met een verschillende sociaaleconomische status groter worden en door de coronacrisis kunnen worden versterkt. • Lage SES is kwetsbaarder voor Covid of mutaties daarvan in de toekomst. • Gezondheidsachterstanden worden deels veroorzaakt en in stand gehouden door de leefomstandigheden; in armere wijken is vaak o.a. minder ruimte voor ontspanning en bewegen, meer geluidsoverlast en meer 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Versterken van de GGD'en als ruggengraat van de regionale publieke gezondheid ter algemene gezondheidsbevordering</u> (50 mln); • Voeding en beweegscholen in Lage SES wijken (25 mln); • Gezonde (kind) omgeving (25 mln.) • Versterk i.s.m. met de regio Gids, Kansrijke Start, Pharo en Alliantie Inclusief⁵ (25 mln.). • Hier speelt link met gezonde leefomgeving, zie SGO Corona

¹ SCP: Een jaar met corona- Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona (maart 2021)

² SCP: Een jaar met corona- Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona (maart 2021)

³ <https://www.monitorarbeid.tno.nl/nl-nl/coronacrisis/nea-covid-19/>

⁴ SCP: Een jaar met corona- Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona (maart 2021)

⁵ alle partners in de Alliantie zijn: **5.1.2e** foundation, MEE NL, Nationaal ouderenfonds, Fonds gehandicaptensport, Jeugdfonds Sport& cultuur, John Blankenstein foundation, Stichting Life goals, NOC*NSF, VSG, en Sportkracht 12.

	<ul style="list-style-type: none"> • luchtvervuiling. Covid komt hier mede daardoor harder aan. • Inzet nu nodig om verergering te voorkomen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Herstelplan fysieke leefomgeving.
<p>3. Pandemische paraatheid & versterking publieke gezondheidszorg</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nederland moet voortaan beter zijn voorbereid op het uitbreken van een epidemie of pandemie. • Alle partijen, die hierbij een rol spelen (departementen, RIVM, NVWA, GGD-en, IGJ maar ook WHO, EU, ECDC), moeten goed in staat gesteld worden om snel en adequaat te kunnen acteren op uitbraken van A-ziekten. • In de COVID-crisis zijn we bij een aantal onderwerpen tegen de grenzen van het stelsel gelopen, waar acuut versterking op nodig was. • SER Corona denktank⁶ vraagt hier ook aandacht voor. • Belangrijk niet te wachten tot volgend jaar (of volgende pandemie/ramp) maar nu direct verbeterpunten in gang te zetten. 	<p>Betere pandemische paraatheid omvat o.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Versterken van de GGD'en als ruggengraat van de regionale publieke gezondheid.</u> Om hun centrale rol in de infectieziektebestrijding te kunnen vervullen, moeten GGD'en beschikken over voldoende capaciteit, ook capaciteit die snel uit te breiden is voor bron- en contactopsporing (€ 20 mln.). De behoefte aan meer artsen infectieziektebestrijding is groot en het aantal opleidingsplaatsen voor deze groep moet dan ook zo snel mogelijk worden uitgebreid (€ 6 mln). € 26 mln. • <u>Versterken vaccinaties.</u> Het is van belang om vooruit te kijken naar de jaren hierna en voorbereidingen te treffen voor een structureel COVID-19-vaccinatieprogramma. De structurele kosten voor de COVID vaccinatie worden hier <u>niet</u> opgevoerd, maar de implementatie door het RIVM brengt wel <u>tijdelijk extra kosten</u> met zich mee (uitgaande van de griepvaccinatie): € 2 mln. Verder moet er extra worden geïnvesteerd in de ontwikkeling en productie van nieuwe vaccins (tegen nu nog onbekende ziektes en mutaties): € 10 mln. Voor de implementatie van de herijking van het vaccinatiestelsel (vanwege verkenning RVS) is verder nog Ordegrootte 15-20 miljoen (5 miljoen IT kosten, 5-10 miljoen kosten voor aanpassing uitvoering, 5 miljoen communicatie, voorlichting, campagne). € 20 mln. • <u>Versterking van de zoönose structuur.</u> Voldoende lokale capaciteit met betrekking tot vectoren en zoönosen die zich richt op kennis, bestrijding, afstemming met andere diensten (leefomgeving, gezondheidsbevordering) en RIVM, NVWA, GGD etc. € 2 mln. • <u>Versterking ICT.</u> Om data-gedreven bestrijden van gezondheidscrisissen mogelijk te maken is een sterke ICT infrastructuur onmisbaar. € 7

⁶ <https://www.monitorarbeid.tno.nl/nl-nl/coronacrisis/nea-covid-19/>

		<ul style="list-style-type: none"> • mln. • Het financiële beslag: €55 miljoen voor het eerste jaar.
4. Verbeteren zorg voor lange termijn Covid patiënten	<ul style="list-style-type: none"> • Problemen van deze groep patiënten met aanhoudende klachten zijn direct veroorzaakt door Covid. • Deze mensen zijn nu ziek en hebben nu hulp nodig, niet volgend jaar pas. • We weten nog te weinig over hun aandoeningen, effectieve behandelingen en overige ondersteuning die nodig is. 	<ul style="list-style-type: none"> • Financier aanvullend onderzoek via ZonMW naar effectieve interventies, onderliggende pathologie en de beste organisatie van zorg voor deze groep patiënten. • Het financiële beslag: €5 miljoen voor het eerste jaar.
5. Financieel steunpakket sportsector in aanvulling op Rijksbrede steunmaatregelen	<p>Met de huidige sectorspecifieke steunmaatregelen wordt de sportsector het eerste half jaar van 2021 nog financieel gesteund. Deze maatregelen lopen op 30 juni af.</p> <p>Binnen het kabinet wordt momenteel gepraat over de vormgeving van het steunpakket in Q3 van dit jaar. In dit kader is gesproken over een mogelijke verlenging van het steunpakket voor de sport. Hierbij is in de Politieke Vijfhoek afgesproken dat de steunmaatregelen voor de sport met één kwartaal verlengd worden wanneer het aan het eind van Q3 niet mogelijk is om competitiewedstrijden te houden en sportkantines te openen, en zwembaden en ijsbanen recreatief te gebruiken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het financiële beslag: €PM miljoen voor het eerste jaar.